

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 34.

Luni, 21. August.

1844.

ЖОКЪЛ ДЕ КЪРЦІ ДН МОЛДОВА.

Окзпаѳіеа де шапте ані а армілор стрѳіне трасъ вразде адѳнчі дн ініміле Ромѳнілор, ші ані дін зртѳ сънт зп тімп маі скѳрт, декѳт съ віндече саѳ съ штеаргѳ съвенірѳл ачеліі греле кампаніі. Армілор стрѳіне сънтет маі къ самѳ даторі ші къ днтродѳзчереа жокѳлѳі ла азхард дн прінціпате; еле аѳ щіѳт атѳт де віне ал респѳнді, днкът дн зіѳа де астъзі доарѳ пѳзмаі непорочіѳіі клакаші сънт скапаѳіі днкъ де жѳгѳла ачестіі фатале патімі. Аша, жокѳл кърѳілор домнеѳе престе тоате класеле, престе тоате вѳрстеле, ші че е маі парадокс, престе дѳтѳе секселе. Жокѳл кърѳілор домнеѳе дн палатѳрі, дн кафецеле, дн канцеларіі ші дн касарте; пѳпѳ ші копейѳіі, пѳпѳ ші шервіторі, пѳпѳ кіар ші ціганіі воерейѳсе а. фѳлѳ вірѳіѳі де ачеастѳ патіѳтѳ іѳферналѳ. Саѳ възѳт фоарте адеца прѳдѳнд фіѳл не татѳ ші сокрѳл не ціпере... дн банкѳл фарао, саѳ дн модернѳл фаворіѳл стѳс, каріі аѳ днфідіт ка гіела пѳтероасе авері а маі мѳлтора. Съте де тіпері дѳпѳ че аѳ профѳрат съте де мѳі де леі ла кърѳі, астъзі съ, вѳд ажѳпші пѳпѳ ла фоамете ші дн дѳплекаѳі дін ліпсъ, кътрѳ орі каре крі-

мен; еі ш'аѳ перѳѳт клірономіі преѳіѳоасе пентрѳ амѳіѳіе а жѳка кърѳі ла логофѳтѳл ші ла вістерпичеаса кѳтаре. Маі мѳлѳі амплѳеаѳі пѳвѳліѳі, дела каріі атѳрѳѳ соарта а мѳі де оамені, жоакѳ регѳлат тоатѳ поаптеа, ші адѳа зі дела маса де кърѳі се мѳтѳ ла сеанса пѳвѳлкъ, знде, амеѳіѳіі ка де опіѳт. dorm дѳші дн тімпѳл траѳаѳіеі непорочітелор процесѳрі... Кѳте авері рѳіпате, кѳте късъторіі съѳрѳмате, кѳте крїме аѳ къшзпнат банкѳл ші стѳсѳл. Ачеѳіі доміторі діаволі, саѳ десѳѳтат ла поі прін тоате орашеле деалѳпѳл ші деа кѳрмезіѳнѳл, прін тоате каселе, прін тоате зліѳіле, прін тоате пѳпѳцеле, пѳпѳ ажѳпсърѳ къ днчетѳл къ днчетѳл а съ днсіпѳзі ла знеле локѳрі кіар ші дн лѳзіле де фіер, знде съ пѳстреазѳ вірѳл атѳрѳѳілор мѳвѳіторі де пѳшѳнт.

Кѳртѳіріле, дін маі мѳлте прівінде, дакъ пѳ аѳ дат імпѳлсіе жокѳлѳі де хард, чел пѳціп нічі одатѳ п'аѳ фѳкъѳт нітїк спре ал днпѳедека ка дн алте статѳрі; ші веѳіеа ачеаста дн кърѳнд саѳ фѳкъѳт ла поі о патіѳтѳ зпверсалѳ, саѳ маі віне зіс, о прїмеѳдіе атѳт де амеріѳѳѳтоаре, днкът пентрѳ кътева експѳсіі не вірѳіте де іѳферналеде кърѳі, есте прѳзіѳере де

катастрофъ ловитоаре поате ши дн екзи-
стенда ноастръ политикъ.

Блестем сиргвиндїи кжторва инші, карїи аѣ фьптвїт ши фьптвеск дн респьндї-
реа професїеї лор де стосарї, вьтъмьтоа-
ре фїзїчесше ши моралїчесше, ши карїи тот
одать п'аѣ рьшїне се претїндъ опїніе де
патрїоцї, пе аргьмент, къ джкзрѣъ знеле
пострї кь мїсеравїла лор фїїнцъ.

Мьлдцмїтъ знора тїнерї че мькреазъ
кь енерцїе дн стїрпїреа ачествї дн-
сепмьторїѣ рѣѣ; дар маї кь сеамъ мьл-
дцмїтъ D. N. Гїка Комънескъ, кареле
джрїжї а фонда о соціетате де лепъдареа
жокълвї ла хасард, знде пълъ акъм съ а-
флъ днрлоацї маї мьлцї инші.

Сжпт ла пої оаменї, карїи непьтжнд
мїствї опїніа Комънескълвї ши а сокрълвї
сѣѣ Мїхаїл Пашкано, пїсмъеск кь фьрїе
дїаволеаскъ персоанеле ачестор дої бьр-
вацї, ши а тьтърор ачелор че лї съ асеа-
шьпъ мькар дн кьтва, некьжїндъсє кьт
еї карїи се кред к'аѣ фькьт жьртфе тарї
патрїеї, нѣ аѣ оаре-каре опїніе. Лѣам пь-
теа рьспїзнде кь Домнїалор аѣ фькьт пь-
маї носне тарї ши кьщїгьрї тарї персо-
нале, кь дьпъ тоате ачесте, дн пьвлїкъл
пострѣ каре есте аствї дн старе а део-
себї вїпеле дїн рѣѣ, дшї аѣ опїніеа че о
мерїтъ; осевїндъсе кь атжта, кь чеї дн-
твї аѣ опїніе де патрїоцї, їар Домнїалор
де патрї-хоцї.

Де нѣ дореск адъоцїреа ачещїї лїте-
ре дн опїніе, апої п'аѣ алтъ а фаче, декьт
сѣ се вотезъ, сѣ се факъ крещїнї адевъ-
рацї, сѣ се спеле де фанарїотїзм, сѣ ласъ
дїпломатїка мїнчїноасъ, саѣ маї ротънеще,
фьдърїа чеї карактереазъ, сѣ фїе маї пь-

дїн егїоцїї ши днсфьршїт сѣ днделеагъ
кь омьл тотдеазна ретжне омѣ, пьмаї
фапта есте немьрїтоаре.*)

†.

К О З І А **)

Ка ла треї чеасрї департе де Ржм-
нїк, пе зп брацѣ де пьмьлт че дїн поа-
леле Карпацїлор се днтїнде деасъпра Ол-
тълвї есте зїдїтъ Козїа, ***) ка оперъ де
архїтектъръ. Монастїреа ачеста нѣ се део-
себеїше днтрѣ немїк де челе маї мьлте.
Ньмаї пьтеле фондаторълвї дещеаптъ пї-
ще сьвенїре мьреце хрьпїте зпкъ де сто-
потъл валърїлор каре зѣѣ днпалтеле зїдърї
ши се джкїпъ дн треакьт церїнеї вїтежї-
лор. Де чеаалатъ парте а рївлї, зп шїр
де мьнцї акоперїцї де копачї, формаазъ
монастїреї о статорпїкъ варїеръ каре о
апъръ деспре рьсърїт ши опрескѣ разеле
соарелвї де аї тьрвзра фьрѣ време одїхна
пьрїпцїлор. Олтъл дн мьределе лвї ка-
прїдїї ачї десфьшъръ кь фалъ знделе са-
ле, ачї стрекзрндъсе ка зп шерпе пїнтре
дѣѣ стьлчї че се парѣ а се днпрезна ка
сѣї джкїдъ дрьмъл, дшї рьсьзлъ прїп
зрете селватїче де стржмторареа че чеар-
кь, ши спьргндъсе кь фьрїе де петроасе-
ле лор темелїї паре а ле амерїнца кь а-

*) Дн сора Царъ ротънеаскъ възьрѣт дн а-
пъл треакьт че мьсърї пропъсе гьвернъл де
акъм Общестеї адънърї пентрѣ стьпмьрареа
не кьт с'ар пьтеа а фьрїоасеї патїмї де жо-
къл кьрцїлор. Р.

**) Ачест артїкол ешї маї зптеїѣ дн „Пронъ-
шїреа“ дела Іащї, днсъ ши нѣѣ пе венї дѣ-
адрентъл. Ред.

***) Ла 1386.

жвѣтат де време а съ сѣрне одагъ креци-
тѣл шѣ трѣѳіа лор.

Ан лѣвѣтрѣ вѣсерічеї есте згървѣит
Мірчеа, тѣлѣр ѣнкѣ дѣпѣ кѣм ера кѣнд
а zidito. Статѣра лѣї е де мѣжлок, кѣпѣл
блѣнд шѣ весел, окїї марї шѣ албастрї, пѣ-
рѣл кастанїѣ-блѣнд шѣ бѣклат. О парте
dın дѣтѣрѣкѣмїнтеа лѣї е векїѣл костѣм
ал кавалерїмор крѣчїадїї, хайпѣ скѣртѣ шѣ
спаугѣ, стрѣтѣї шѣ пантоѣї: ла ценѣнїї
аре кѣсѣдї ан фїр вѣлтѣрї кѣ дѣбѣ капете,
не деасѣпра поартѣ хламїдѣ рошїе кѣ вор-
дѣрѣ де азр, шѣ не кап о коронѣ. Вітеаз-
лѣл прїнц есте дѣндропат ан вѣсерїкѣ ан
чеа dınтѣї дѣндраре; дѣбѣ марї петре ако-
пѣрѣ мортѣнтѣл, їнскрїпцїа зпїа а дѣн-
ченѣт а се щерце, дѣкѣт абїа подї де-
дїфра кѣтева кѣвїнте шѣ пѣтеле Мірчеа;
їар не чеаалатѣ се чїтескѣ деслѣшїт а-
честе кѣвїнте: „Аїчї одїхнеце маїка Тео-
фана кѣлѣгѣрїца кѣ фїїка Doamna Флорїка
шѣ фїїл сеѣ Ніколаї Водѣ. Дескоперїре
неацентатѣ шѣ плѣкѣтѣ! фамїліа лѣї Мі-
хаї вітеазлѣл ан ачелаш мортѣнт кѣ вѣ-
трѣпѣл Мірчеа! де шѣ о їсторїе зїче кѣ
Doamna Флорїка а тѣрїт ан ровїе ла Ха-
пѣл Тѣтѣрѣск кѣрѣїа се трїмїсесе ан dar
de Сїгїстѣнд Баторї, ан зрѣта вѣтѣлїеї де-
ла Боросло; dar се vede кѣ: саѣ Міхаї
дѣсѣшї а їсѣзїт сѣ о їсѣзѣвїаскѣ кѣ фѣ-
гѣдѣелї трїмїсе Ханѣлїї прїн депѣтадїї сеї,
саѣ Радѣл Шерван I. молценїторѣл тро-
пѣлї шѣ воерїї церїї аѣ дісровїт о кѣ dare
de ванї, сокотїнд де печїнсте овѣеаскѣ
сѣ се аѣле ан тѣпїле Тѣтарїмор фамїліа
зпїї астѣел де омѣ. Кѣт петрѣ мата
лѣї Теодора не кареа ан апѣл 1599, ан
времеа дѣндрепїндереї дѣндрѣспецїї еспе-
дїдїї ан Трансїлванїа о трїмїсесе спре сї-

гѣрандѣ ла Козїа, есте де крѣзѣт кѣ амѣрїтѣ
де сѣѣршїтѣл жалнїк шѣ фѣрѣ де време
а фїїлѣї сеѣ (дѣпѣ каре ea маї трѣї дої
анї), а дѣтѣрѣдошат віаца кѣлѣгѣреаскѣ,
шѣ сѣа дѣндропат аколо лѣнѣгѣ зп прїнц
dın ачееашї фамїліе, шѣ вітеаз ка шѣ фїїл
еї. Ачї сѣ пѣстрѣазлѣ асемїнеа поменїреа
ачелїї прїнц релїдїос прїетїн ал сѣѣнтѣ-
лїї Ніфон, шѣ чел маї фанатїк ziditor де
вѣсерїчї. Ам вѣзѣт кѣ пѣрере де рѣѣ кѣ
петрѣ о monastire кѣ venit de 400,000
леї, Козїа нѣ е дѣндетѣл де віне дїнзѣтѣ:
пїкѣтѣрї де плоае, шїїаѣ лѣсат зрмеле не
пѣрѣдїї одѣїлор челор маї дѣндрїжате, шѣ
лѣтїна зїлеї пѣдеждѣеце сѣ дѣндрѣ кѣрѣнд
ан вѣсерїкѣ прїн локѣрїле челе маї опрїте.
Пѣрїнтеле Іполїт, екопомѣл, каре дѣпѣ
кѣнодїнцелѣ сале нї сѣа пѣрѣт вреднїк де
постѣл че окѣнеазлѣ, не спѣсе кѣ ачѣеста
нѣ есте віна егѣменїлор дѣпѣ времї, шѣ
спре довадѣ не дѣнкрѣдїнцѣ кѣ зпїї дїн-
трѣпїшїї аѣ тѣрїт сѣрачї ка Арістїд чел
дрепт; ачѣеста дѣсѣ нѣ опреа ванїї мо-
nastireї де а се келтѣї, кѣчї пѣрїнцїї егѣ-
менї, спре а се дїне ан постѣрїле лор,
ераѣ сїлїдїї сѣ деа adese орї сѣме марї ла
зпеле персоане. Дѣндреварѣм де че кѣ-
вїошїї пѣрїнцїї нѣшїї да dїmїcїа de егѣме-
нїе, кѣнд лї се череа сѣ дѣндрѣвїнцѣе
рѣѣ venitѣл вѣсерїчеї; dar о асѣтїнеа аб-
negaцїе de сїне се пѣрѣ ка зп лѣкрѣ пе-
сте пѣтїнцѣ пѣрїнтелїї Іполїт, шѣ ка сѣ
не дѣнкрѣдїнцѣе кѣ астѣел мергѣ лѣкрѣ-
рїле лѣтїї не зїче кѣ чеа маї адѣнѣкѣ зтї-
лїнцѣ: „ведї vedeа Двоастрѣ шѣ челелалте
monastirї, dar крѣдедї кѣ дакѣ ла пої пї-
кѣ, ла Бістрїца *) плѣб.“ Немѣлѣдѣтїдїї

*) О monastire ан Цара ротѣнеаскѣ.

de ачест резон не гътеат съ ръспъндем prin маї тълте моралитѣдї, кънд не арънкарѣм окїї ла зп хавъз джкъркат кѣ чеї маї фрзмосї пѣстрѣвї, каре жъкънд шї сѣрїнд се пѣреа а протеста дмпротїва не-сокотїтелор поастрѣ кѣвїнте. Ачеастъ ве-дере не пѣтръсе пълъ дп сѣлет, опрї не тълдемїреа не възїле върфїторїлор шї дмпткѣ дъхъл пострѣ кѣ старѣа лъкрѣрїлор де акъта.

Дъпъ зп прѣлз де ачеле че нѣ се цѣргѣ лесне дїн цїнерѣа де мїнте, не арънкарѣм днтрїо лъатре дпсоцїдї де зп тѣпър кълъгър, шї трекарѣм не талъл дїн дреапта ка съ вїзїтѣм зп мїтох ал Козїеї пѣмїт Оведенїа, че се афлѣ не коаства тълтелѣї дп десїмеа пѣдъреї. Дъпъ че мерцї кѣтва не марцїнеа рївлѣї, те сѣї не зп фел де галерїе тѣятъ дп пеатрѣ карѣа негрешїт фаче парте дїн дрѣмъл Ромапїлор; апої о скарѣ кѣ кѣтева трепте сарѣш де пеатрѣ, дплеснеце сѣїреа не о тѣреадъ терадъ спълзъратѣ ка прїптрѣн фертеск деасъпра прѣпѣстїеї. Аїчї сѣлнт стѣпчеле че прївїте дїн фойшоръл монастїреї се парѣ а се дмпрезна ка съ опрїаскѣ Олтъл. Ла спателе терадїеї, не върфѣл тълтелѣї се вѣдѣ рѣтѣшїдїме зпелї зїдїрї каре ѿ пѣтеск: Търпѣл лѣї Траїан, лок де обсервадїе, вреднїк де ачелї оаменї дп карїї тоате ераѣ марї, вїртѣдї ка шї крїме.

Ка съ ворѣм чева кѣ кълъгърѣла че не дпсоцїа дп днтреварѣм: че тълъ пѣтернїкѣ а фѣкѣт ачел дрѣм? — Траїан, не рѣспъсе ел. — Шѣлпъ аїчї фоарте вїне дар пої адъогърѣм: — Шї дп че време? — Дп времеа кънд съ вѣтеа кѣ Мїрчеа. — Дар Мїрчеа а трѣїт кїо мїе де анї дп

зрїмъ? — Ачеаста нѣ стрїкѣ нїмїк; Дѣмнезеѣ а пѣтѣт съ дпвїеде не Траїан. . . Ачї пѣрїптеле не лѣсъ фѣрѣ кѣвѣнт, кѣчї де шї се арѣта слав дп їсторїе, дар ера вїне дптемеїат дп кредїндъ; шї дмпротїва мїнѣпїлор, пої нѣ не пѣтем пѣне. Адевѣрат, ар фї фрзмос лъкрѣ съ дпвїе кѣдїва стѣпѣнїторї, карїї аѣ фост апѣрѣторїї неамѣлѣї, дар ен дпкїпѣдївѣ не Цепеш шї не алдї асемїнеа лѣї, ешїнд дїн пѣшѣнт съ не тѣчїлтѣреаскѣ. Аш вої съ въз че ар зїче ел, кънд ар азїї кѣ Ротънїї аѣ зп регъламент, шї кѣ нѣ маї есте де модѣ съ не пѣе дп деапѣ. Сѣлнт дпкредїндат, кѣ не-ар сокотї оаменї фѣрѣ де гѣст, шї кѣ п'ар лѣса съ се пѣарзѣ астфел обїчеїзрїле стрѣмошецїї. Не трѣвї маї тълте де зп чеас, пълъ съ ажѣнцем ла Оведенїа. Ачеаста есте зп мїк скїт лѣкѣїт де врео зече кълъгърї шї зїдїт де мїтрополїтъл Варлаам не ла 1675 дп времеа Домнїеї лѣї Дѣка водѣ. Пѣрїпдїї дп вѣна лор воїндѣ де а не арѣта тот че аѣ маї їнтересант, не дѣсерѣ ла дѣб кїлїї фѣкѣте дп пеатрѣ каре дп термїнї вїсерїченцї се пѣтескѣ: пѣщерї. Ъна дїн еле ѣкѣ пѣсѣвѣршїтѣ се лъкреазѣ кѣ келтѣїала зпїї воер дїн Рѣтнїк. Ам фѣкѣт вѣгаре де сеамѣ пѣрїпдїлор кѣ кѣ 600 леї че зїчеаѣ кѣ с'а келтѣїт ла дѣпса, пѣтеа ачел воер съ факѣ чїпчї саѣ шасе одѣї, дп време че дп кїлїа де пеатрѣ абеа те поцї дпвѣртї. Дар пѣре-реа пѣрїпдїлор ера кѣ тотѣл дїн протївѣ; еї прївеаѣ сковїтѣра дп пеатрѣ ка чеа маї десевѣршїтѣ довадѣ де кѣвїонїе шї чеа маї маре слъжѣб че поате чїнева съ факѣ лѣї Дѣмнезеѣ. Кѣ зп кѣвѣнт, зп от каре фаче о пѣщерѣ, орї кѣм ар фї трѣїт дп лѣтеа ачеаста, есте сїгѣр а фї тѣятѣїт дп

чеа вѣстоаре. Ачесте кѣвѣнте семѣна зѣсе ва съ не дѣдемне шѣ не пої ла асемѣнеа фантѣ; dar din neporocire ne lipsia шѣ мижлоаче шѣ воїнда де а пѣне дѣ лѣкра-ре повада. Ка съ пѣ фѣм дѣсѣ сокотїдї де еретїчї дѣдѣрѣм зѣ че пѣрїнцилор съ не поменеаскѣ. — Аведї шѣ чева тордї? не дѣтреварѣ — Авем; dar пентрѣ-кѣ аѣ тѣрїт де тѣлт е де прїсос съї поменим. — Нічї декѣм: Ної аїчї шедем фѣрѣ нічї о треавѣ, шѣ пѣтем съ не рѣгѣм пентрѣ дѣншїї.

Акѣм ера тѣрзїѣ ка съ маї пердем времеа дѣ ворбе: лѣарѣм dar вїнекѣвѣнтареа пѣрїнцилор, фѣгѣдзїндѣле а не гѣндї маї серїос ла зїдїреа знеї пещерї, шѣ не-дѣлоарсерѣм ла монастїре.

Зїоа дѣчепѣсе а се аскѣнде дѣнѣм тѣн-дїї апѣсѣлѣї, маї лѣмїнѣнд зѣкѣ пѣдїн вѣр-фѣрїле челор дїн протївѣ. Апропїереа се-реї дѣпрѣмѣта овжетелор колоре фанта-стїче, шѣ децента пепѣтѣрателе гласѣрї а сїнгѣрѣтѣдеї. Хотѣрїдї а плека а доа-зї дела Козїа, не маї сѣрїѣм одатѣ дѣ фоїшорѣла че дѣ асѣпра Олтѣлѣї. Де а-коло презѣмларѣм прївїреа поастрѣ не пѣстїелеї цертѣрї шѣ дѣдеплїнїнд лїпса талантѣлї прїн ентѣсіастѣл пентрѣ слава націоналѣ, пѣтїрѣм зѣ вїр де лѣзде не-дѣстоїнїче вїтеазѣлѣї Мірчеа.

Г. Александрекѣ.

ВОКАБЪЛАР ДЕ ВОРБЕЛЕ ЧЕ СЕ ПАР НѢОЪ ДАН ПРОФЕЦИЛЕ ЛѢї DANTE.

(Бртаре.)

Г.

Ferose, фероче. Дела fega саѣ феа-

рѣ; крѣд, аспрѣ, сѣлватїк, крѣпт. § Мѣн-дрѣ, трѣфаш.

Fortuna, фортѣнѣ саѣ фортеа. Дела ферїре пѣртаре, fors, forte (пѣртаре), по-рок, дѣтѣмпларе.

Fructiferu, фрѣктїфер. Дела ферїре (de znde сѣферїре, преферїре шѣл.) шѣ дела fructu. Дѣсемнеазѣ пѣртѣтор de roade, родїтор.

Fructu, фрѣктѣ. Дела роадѣ, поатѣ.

Г.

Gelosu, целос. Темѣтор, пїсмаш, in-vidios.

Glorie, глорїе. Нѣме mare, фѣйтѣ, репѣтадїе, славѣ.

Grenagu, гренар саѣ грѣнарїѣ Лок, magazie de грѣне, жїкнїдѣ.

Gurna, гѣрнѣ. Вас каре ла чеї веї ера де маї тѣлте треѣзїнде, прекѣм спре а депѣне чепѣша челор тордї. Дѣ зїоа де астѣзї се дѣтреѣзїндеазѣ спре а депѣне дѣтрѣнса сордїї прїн каре се валотеа-зѣ саѣ се траде ла порок.

Г.

Ilustru, іллѣстрѣ. Дела lustru, lu-strare, inlustru саѣ illustru, кѣлѣстрѣ, дѣ стрѣлѣчїт.

Infernalu, інфернал. Дела infernus дѣ (жос, іад). Лѣкрѣ че се кѣвїне іадѣлѣї. Сѣрорїле інфернале, фѣрїїле; шерпеле ін-фернал, кѣцетаре інферналѣ.

Immortalisare, імморталїсаре. Дела торте, мортал, морталїсаре шѣ кѣ негатї-вѣл ін, імморталїсаре; а фаче чева пемѣ-рїтор дѣ memoria оаменилор, а пемѣрї. Поедїї аѣ імморталїсат не ерїї.

Impresie, імпресїе. Дела імпрїмере,

лѣтѣнѣрѣе. Лѣкарѣа лѣтѣнѣрѣеі зѣнѣ лѣкрѣ че ласѣ асѣпра алтѣіа. Impresia печетіеі саѣ вѣлмеі асѣпра череі; impresia пічѣорѣлѣі асѣпра пісіпѣлѣі. § Fig. Ворвеле ачестеа аѣ фѣкѣт о mare impresie лѣп ініміле оаменілор.

Influentia, інфлѣнцѣ. Дела fluere, інfluere; кѣрѣере, ревърсаре, лѣпрѣѣрѣе. Лѣкарѣа зѣнѣ лѣкрѣ че аре пѣтере саѣ інфлѣе асѣпра алтѣі лѣкрѣ. Інфлѣнцѣа клімеі асѣпра температентѣлѣі ші обічеіѣрїлор; інфлѣнцѣа реліціеі асѣпра лецілор; інфлѣнцѣа ашезѣмітелор челлор пѣоѣ а лѣчепѣт а се сімѣі. § Лѣнсементѣзѣ зѣкѣ credit, пѣтере. Міністрѣл ачестеа аре мѣлтѣ інфлѣнцѣ ла кѣрте; отѣл ачестеа аре мѣлтѣ інфлѣнцѣ асѣпра опінілор.

Inspirare, інспіраре. Дела σπῶ ἀέρα, (а лѣпінѣе аерѣл) de znde ворѣа спіріт. Лѣнспіраре, лѣнсѣфларе, а лѣнсѣфла дѣх. Профедїі проорочїаѣ інспіраціі de дѣхѣл Domnѣлѣі; патриотїзмѣл 'л а інспірат кѣтре ачестѣ фѣптѣ; фѣптеле челе марї але ероїлор інспірѣ не поедїі.

L.

Langhige, лангіре. Дела λαγγύω;*) а фї обосїт, трѣндав, лепеш, а тѣрѣлѣі, а трѣі лѣнга гѣнга. De ачі віне ворѣа лангоре саѣ лѣнгоаре. Лѣмѣл лѣнгѣнд; літератѣра ші комерчїѣл лангѣ саѣ лѣнгѣ.**)

Laure, лѣуре саѣ лѣур. Арѣѣре тотд'аѣна verde, дафін. Антїчїі аѣеаѣ лѣурѣл консакрат ла Аполлон; се да короане de

лѣуре поедїлор ші вінгѣторїлор. § Fig. А кѣлѣе лѣур, а репѣрта вірѣнѣе, а лѣвінѣе; а'шї пѣлі, а'шї вѣщежі лѣурїі, а'шї пѣта глорїа. А фї лѣкѣркат de лѣурї, а добѣндї глорїе mare; а се odixni не лѣурїі сѣі, а се вѣкѣра de о odixnѣ merїгатѣ prin ісѣнделе сале.

Liberi, ліберу. Чел че аре пѣтереа de а фѣче дѣпѣ воїеа са, а сѣвѣршїі о фѣптѣ саѣ нѣ; словод. De ачі віне лібертате.

Ligare, лігаре. А лега саѣ а зѣні лѣ confederacie маї мѣлте пополе, Стате саѣ прїнциі. Саѣ лігат тоді прїнциі креціні спре а делївера торнтѣнтѣл Domnѣлѣі. Ачесте дѣѣл паціі с'аѣ лігат лѣпротїва врѣжтѣшѣлѣі котѣл.

M.

Maestru, маестрѣ. (De znde віне ворѣа мѣестріе.) Дела magister, каре віне дела μέγιστος преа mare, маї mare песте Domnѣ, стѣпѣл, меѣдер, лѣвѣцѣтор. Кап лѣ оаре-каре артѣ. Міхаїл Анѣел, Рафаїл, Капова аѣ фост нїѣе марї маестрі; зп маестрѣ de мѣсікѣ,

Memorabilu, меморабїл. Дела memorie, цїнере de мїнте. Чел че нѣ се зїтѣ, есте вреднїк de цїнере de мїнте.

Misericordie, мїсерїкордіе. Дела mīser, тїкѣлос, непорочїт, вреднїк de мїлѣ, шї сог, інімѣ. Віртѣте че не фѣче а аѣеа мїлѣ de мїсерїїле саѣ непорочїрїле алтора, мїлостївіре.

Momentaneu, моментанеѣ. Дела moment, мїнѣтѣ саѣ кліпѣ. Лѣкрѣ че цїне пѣмаї зп момент, о кліпѣ; лѣкрѣ треқѣтор, времелнїк.

Muru, мѣр. (Zid, пѣрете de кѣрте de четате. Мѣрїі зпелї четѣдї.

*) Пѣтрѣ че нѣ шї дела латїнѣл langveo?

Ped. Фоїеї.

**) Комерчїѣл аша шї нѣ преа, дар літератѣра преа de тот.

Ped. Фоїеї.

N.

Natalu, патал. Дела nascere, пѣскѣт саѣ пат, патал, се зиче деспре локѣл саѣ епоха пацериі. Цара, четатеа, каса, зіоа паталъ, дн каре с'а пѣскѣт чінева.

Navigatoru, навигатор. Дела navis-паве, (вас плѣтитор, коравіе.) Чел че кълъ-тореще пе mare.

Reparabilu, перепарабіл. Дела ра-гаге, geragare, geragabilu, reparabilu. Дѣкрѣ че пѣ се маі поате репара саѣ пѣне ла лок.

O.

Oltragiū, олтраціѣ саѣ ѣлтраціѣ. Дела ultra, престе тѣсѣрѣ, динколо де хотаре. Днѣжѣрѣтѣрѣ греа че трече хотарѣме, пѣ-чінстїре саѣ дѣпѣ лімба де тот скѣзѣтѣ, окарѣ; ѣпсѣ ачеастѣ ворѣѣ дѣпѣ зрѣтѣ есте цїгѣнеаскѣ шї днсемнеазѣ зп мѣдѣ-лар ал вѣрѣатѣлѣі ла каре шї днтр'о лекціе де anatomiē ар тревзі професорѣл шї шко-ларїї сѣшї пѣіе тѣпа ла окї.

Omnipotentu, omnipotent. Дела om-nis че днсемнеазѣ тоате шї potent. Атот-пѣтернїк.

Onōre, оноаре. Глорїа, стїма че се дѣ-вїртѣтеї; чїнсте.

Ordā, ордѣ. Ворѣѣ тѣтѣраскѣ де за-де вїне ворѣа ordїе. Porod рѣтѣчїтор кѣ-кортѣрї, лаїе, адѣпѣтѣрѣ мѣлтѣ де лѣїецї, porod фѣрѣ орѣндѣїалъ. Ворѣа ordѣ се зиче зпѣї porod спре деспрецѣїре.

Orgoliosu, орголїос. Дела orgoliu че вїне дела *ὀργάω* а днѣла, а гѣнѣла, а дн-плеа капѣла де вѣнт. Орголїѣ ва сѣ зїкѣ тѣндрїе, трѣѣїе, шї прїп зрѣаре орголїос, кѣ орголїѣ, тѣндрѣ, трѣѣаш.

Oseminte, осѣмінте. Дела os, őse. Се зїкѣ оселе челор морцї де пе каре пѣтрѣ-

зеще карнеа. Kimitiriїрїле сѣнт плїне де осѣмінте.

P.

Palude, палѣде. Дела palus че вїне дела *πηλός* саѣ дела *δορικός* *παλός*, тїпѣ, мо-чїрѣмѣ. Локѣрї палѣдоасе, локѣрї мочїр-лоасе.

Palumbu, палѣмѣ саѣ палѣмѣѣ. Ко-лѣмѣ саѣ порѣмѣ сѣлѣватїк.

Pasage, пасаре. Дела pasu. А трече. Ворѣа ачеаста есте преа днтревзїндатѣ дн кѣрцїле челе векї, пѣпѣ шї дн Алесан-дрїе: Пасѣ Алесандре днпїнте шї веї ве-деа пе Пор днпѣрат.

Paternu, патернѣ. Дела pater. Дѣкрѣ че се кѣвїне татѣлѣї; пѣрїптеск. Днпѣ пѣрїптеск есте зп лѣкрѣ че се кѣвїне шї мѣмеї шї татѣлѣї шї патернѣ пѣмаї татѣ-лѣї. Авереа патернѣ шї зестреа матернѣ алкѣтѣїеск моченїреа пѣрїптеаскѣ а зпѣї фїїѣ.

Pelerinū, пелерїн, саѣ перегрїн. Ачела че пентрѣ кредїнѣа са фаче о кълѣторїе ла зп лок ал днкїнѣрїї сале, хацїѣ.

Pericolu, перїкол. О старе дн каре есте де а се теме чїнева; прїмеждїе.

Persecutie, персекѣцїе. Гонїре дѣпѣ зрѣтѣ, прїгонїре педреапѣтѣ шї сїлѣїтоаре.

Plagā, плагѣ. Дела *πληγή* саѣ *πλήττω*, а їсѣї, а ловї. Ефектѣл сѣпѣерос че фаче о їсѣїре дїп афарѣ саѣ коррѣпѣїа дїп пѣзптрѣ а земелор асѣпра трѣпѣлѣї: рапѣ, вѣѣѣ. Ворѣа плагѣ есте фоарте днтревзїндатѣ дн локѣрїле Бѣковїнеї шї де динколо де Карпацї. § Фїг. Рапеле саѣ плацеле лѣї Фараон; нїще асеменеа неорѣндѣїелї сѣнт рапе саѣ плаце пентрѣ о царѣ.

(Ва зрѣма.)

ЪН АМОР НЕКРЕДИНЪОС.

De doъ opї vederea'дї кз фертек дпсодитъ,
Същедї отрвѣитоаре дп пепт'мї мї а дпфит,
Кжд ипїма'мї чеа славъ кз гроазъ фз рѣнїтъ,
Шї пачеа вїедеї меле de mine а фзрїт.

D' атѣчеа еѣ Елено, фїнда'дї дпзеитъ,
Извїам, ерам ферїче дп орвъл меѣ амор;
Кредеам, кз ка зп дпдер дп черзрї ещї венїтъ,
Съ vindeчї а теа ранъ, съ нз тѣ ланї съ тор.

Аша: кз тїпередє извїѣ а та фїндъ,
Шї 'дї арѣтаїѣ дзререа de каре пѣтїмеск;
Червїѣ а та извїре, червїѣ а та кредїндъ,
Ка астфел дппрезлъ кз драг съ вїедзеск.

Атѣчї шї тѣ Елено, 'мї адзк преа вїнѣ амїнте,
Къ дпї жзрашї кредїндъ, спзїнд кз тѣ извїдї,
Шї 'нвечї дптр'о зпїре к' о драгосте фервїнте,
Амеа вїадъ, драгъ, тѣ веї с'о пороченїї.

Dп аст мїнзт преа дзлче, дп фертек de ворвїре,
Сїндїѣ к' а теа вїадъ дп ландзрї с'а легат,
Делїрзл тїпередїї 'мї афласе мїнїдїре,
Шї ипїмеле поастре ка 'н вechї с'а 'мпрезнат.

Дар ваї! дп скзртъ време перїнд а та кредїндъ,
Свзръ шї ачеа ферїче чѣ атжта тѣ 'нжлїта,
Дп каре ка не дпдер слъвеам а та фїндъ,
Шї въз кз дптрїстаре кз нз таї ещї а теа.

Аша дпї есте секезл, съ п'аї статорнїчїе,
Съ калчї фзръ пѣстраре фзкзтл жзрѣмжлт,
Съ сворї дзп' амѣдїре кз таре лъкомїе,
Съ черчї орї кжте 'н лзте аїчеа пре пѣмжлт.

Тѣ нз таї ещї ачеа не каре кз 'нфокаре,
Извїам шї дп извїре ка 'н раїѣ ам петрекзт;
Прївеск а та фїндъ кз мзлтъ дптрїстаре,
Шї въз, кз тѣ дп дпдер зп demon тѣ аї фзкзт.

D' акзта центрз мїне ещї іастъ 'нпрозїтоаре,
Съ нз гжнденїї дп сїненї кз поцї а тѣ 'нпѣва:

Dїспредзл 'дї е рѣсплата, фемеїѣ амѣдїтоаре,
Шї ипїма 'мї рѣнїтъ воїѣ цїї а вїндека.

Нъскзтъ ещї дп лзте, съ фїї тот амѣдїтъ,
Съ сворї дп пжлѣ 'н пжлѣ ка мїнтеа ла копїї,
Съ крєзї пре кждї те 'нпчалъ спре фантѣ пжлѣгрїгъ,
Ка 'н крїте кѣфзндатъ ферїче съ те цїї.

Вїртзтеа дпїнте'дї кз тотзл е стрєїнъ:
Тѣ нз кзпоцїї аст нзте атжт de предзїт,
Батжокзрз'дї е фалъ — шї ипїма'мї сзспїнъ,
Взжнд кз ещї ачеа чѣ атжта ам извїт.

Извїѣ кз дпфокаре а та славъ фїндъ:
Дар фантз'дї крїмїналъ че фзрзптеа 'дї а 'нсетнат.
Мѣ траѣ дела пептѣ'дї, възжнд о некредїндъ,
Атжта de фаталъ прекзт п'ам аццентат.

Стрєїнъ ещї d' акзта ка шоартъ сокотїтъ,
Адзлк дпмортжлїтатъ de дпсзпїї тжла та.
Шї трїст d' а теа извїре, кз ипїма'мї сдровїтъ,
Дпвечї спре поменїреа'дї влестем дпї воїѣ пѣстра.

Dп Цара ротъпеаскъ.
Авзл 1843. Декемвріе, I.

Че есте карактерзл оменеск?
Есте о депїнъ аплекаре а сѣфлетзлї,
прїї кареа не сїндїм дпдемнзцїї маї мзлтъ
а не депрїнде дп фанте de зп фелїѣ хо-
тѣржт, декзт de алфелїѣ шї дп адевѣр
не ачеле ле шї свѣршїм.

Че есте а вїедзї вїне? А сїндї мї
а авеа трєвїнде кѣт се поате маї пздї-
не, есте а вїедзї маї вїне.

Тїпеределе. Нзтаї дп тїпередє е
тїмпзл знде не пзтем дпшела десѣвѣршїт.

Лазда. А те преа ферї de лазде ва
сѣ зїкъ а претїнде не тѣкзте, ка сѣдї
факъ лазда de дѣт орї.